

The California Grunion
A Field Trip organized by Saifon & Greg Lee
This article was published in Mai-Thai Magazine in Los Angeles, CA

สารคดี...

โดย "ภาณุพล รักแตงาม"

อะเมซิ่ง

“กรันเนียนรัน”

ด้วยความที่ถูกระดากันดีกับ กรีก ลี หนุ่มชาวยุโรปที่สอนหนังสืออยู่ที่พาสานาซีคัลเลจ และผู้ก่อตั้งองค์กรเอ็นจีโอชื่อ “เอิร์ธซิสเต็มส์ไซแอนซ์” ซึ่งมีกิจกรรมเน้นไปที่การอนุรักษ์ธรรมชาติ ผมจึงถูกชวนให้ร่วม “ฟิล์มทริป” ขององค์กรนี้อยู่บ่อยๆ

ล่าสุดก็คือการไปดูปรากฏการณ์น้ำมหัศจรรย์ที่เรียกว่า “กรันเนียนรัน” บนชายหาดคาบริลโล ในเมืองซานเปโดร เมื่อค่ำวันศุกร์ที่ 21 พฤษภาคมที่ผ่านมา

ถึงเดือนสิงหาคม จะพร้อมใจกันยกพลเป็นหมื่นเป็นแสนตัวขึ้นมาวางไข่บนหาดต่างๆ ตลอดแนวชายฝั่งแคลิฟอร์เนีย โดยไถ่มาพร้อมกับคลื่น วิธีการก็คือตัวเมียจะดันตัวขึ้นเป็นแนวตั้ง พร้อม

▲ ยามโพลเพลบนหาดคาบริลโล

“กรันเนียนรัน” เป็นชื่อของปรากฏการณ์ปลากรันเนียนขึ้นมาวางไข่บนชายหาดพร้อมกันนับแสนๆ ตัว จนหาดทรายกลายเป็นสีเงินระยับไปทั้งแถบ

ครับผม... เป็นแสนตัว... ภาพที่ผมเห็นมานั้น... ไม่รู้จะไรค่าบรรยายยังไถ่จาก “ยัวเยีย”....

ปลากรันเนียน เป็นปลาท้องถิ่นของแคลิฟอร์เนีย หลังเป็นสีน้ำเงินเรียบ ลำตัวด้านข้างและท้องเป็นสีเงิน ขนาดยาวประมาณ 5-6 นิ้ว และคงจะเป็นปลาชนิดเดียวที่คิดว่าตัวเองเป็นเต่า พอถึงฤดูวางไข่ ซึ่งกินเวลาหกเดือน ระหว่างปลายเดือนกุมภาพันธ์ไปจน

กับสายนางแรงๆ จนจมหายไปครึ่งตัว จากนั้นก็จะวางไข่ ซึ่งเป็นเม็ดกลมสีส้มขนาดหัวเข็มหมุด แต่ละตัวสามารถวางไข่ได้มากถึง 3,000 ฟอง ขณะที่ตัวผู้เข้ามาออกครัดตัวเมียแล้วฉีดน้ำเชื้อ (Milt) ผสมกับไข่ และคงเพราะประชากรเพศเมียมีน้อยกว่าเพศผู้ ภาพที่เห็นเลยเป็นการกลุ่มรวมระหว่างตัวผู้ 6-7 หรือ 8 ตัวกับตัวเมียหนึ่งตัว...

ถ้ากรันเนียนเป็นปลาพื้นเมืองของบ้านเรา คงไม่แคล้วถูกเรียกว่า “ปลาแรด” แน่จนครั้น...

ส่วนเวลาที่ปลาจะขึ้นมาวางไข่ นั้น จะอยู่ในช่วงตีกังจัดประมาณห้าทุ่มครึ่งขึ้นไป โดยจะมีปลาสดแนมขึ้นมาก่อนหนึ่งตัว

▲ ปลากันเนี่ยนับหมื่นนับแสน ขึ้นมาวางไข่ให้ดูกันแบบใกล้ชิด

ส่วนใหญ่เป็นตัวผู้ หากไม่มีอะไรผิดปกติกันเนี่ยนตัวอื่นๆ ก็จะทยอยตามขึ้นมา เริ่มจากเป็นสิบ เป็นร้อย เป็นพัน เป็นหมื่น และเป็นแสนตามลำดับ

จำนวนปลาที่จะขึ้นมาวางไข่แต่ละครั้งนั้นจะไม่เท่ากัน อาจจะแค่สิบแค้ร้อย หรือจะเป็นแสนอย่างที่ผมไปเห็นมา ทุกอย่างขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่นจุดที่เราไปชม ความแรงของคลื่น ฯลฯ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือความเจียบ เพราะฉะนั้นการไปดู “กัรันเนี่ยนรัน” ในช่วงที่ปลาใกล้จะขึ้นนั้นจะต้องเจียบ ไม่ฉายไฟหรือเดินไปมา แต่พอปลาขึ้นเต็มหาดแล้วก็เชิญฉายไฟ ถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอ หรือเดินไปดูใกล้ๆ ได้ตามสะดวก

และเพราะไปดู “กัรันเนี่ยนรัน” พร้อมกับนักอนุรักษ์ธรรมชาติตัวอย่าง เกรีก สี่ ทำให้ได้ข้อมูลแถมมาด้วยว่า โดยปกติแล้วปลากันเนี่ยนที่สมบูรณ์จริงๆ จะวางไข่ได้มากถึง 3,000 ฟองในทุกๆ สองสัปดาห์ โดยปลาแต่ละตัวจะใช้เวลาในการวางไข่บนชายหาดประมาณ 30 วินาที คือมากับคลื่นลูกที่หนึ่ง และกลับลงทะเลไปกับคลื่นลูกที่สอง... แต่เมื่อมีปลาเป็นหมื่นเป็นแสนตัว กระบวนการทั้งหมดก็เลยทอดยาวออกไปเป็นชั่วโมง

ส่วนการเลือกวันและเวลาของการขึ้นมาวางไข่ของปลากันเนี่ยนนั้น ถูกกำหนดโดยวงจรของคลื่นที่ดีขึ้นฝั่งสูงสุด (Highest tide) และค่อยๆ ลดลงต่ำสุดทุกๆ สองสัปดาห์ ปลากันเนี่ยนจะขึ้นมาวางไข่ในคืนที่สองหลังจากคืนที่คลื่นสูงสุด ไข่ที่ถูกฝังอยู่ใต้ทรายจึงปลอดภัยจากการถูกเขากลับลงทะเล จนพร้อมจะแตกเป็นตัวได้ภายใน 10-14 วัน ดังนั้นพอถึงคืนที่คลื่นดีขึ้นสูงสุดอีกครั้งในอีกสองสัปดาห์ถัดมา คลื่นลูกที่ขึ้นฝั่งสูงสุดก็จะพาลูกปลาดตัวน้อยๆ กลับลงทะเล พร้อมๆ กับการเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ “กัรันเนี่ยนรัน” รอบต่อไป

“กัรันเนี่ยนรัน” ที่จะมีขึ้นราวๆ ปีละ 12 ครั้งนั้น ในช่วงต้นฤดู คือระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ถือว่าเป็น “ออฟพีซีชัน” ที่รัฐบาลห้ามจับหรือแตะต้องปลาโดยเด็ดขาด แต่หลังจากเดือนมิถุนายนไปแล้ว ใครอยากจับ

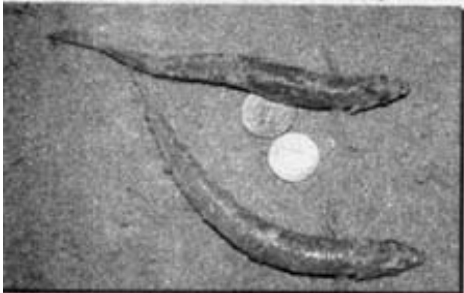

▲ เกร็ก ลี แห่งองค์กรเอิร์ธซีเอสเอ็มเอสไอแซนซ์

ปลามหัศจรรย์ชนิดนี้มาากันก็เจริญได้ตามสะดวก แต่ต้องมีใบอนุญาต จับปลา (State fishing license) โดยหาซื้อได้จาก ร้านขายเครื่องกีฬา จำพวกบิกโฟว์, สเปกตร้า หรือ แม้กระทั่งทหารเกิด, เคมาร์ท ก็คงมี ซึ่งร้านขายเครื่องกีฬาพวกนี้ ปกติจะมีตารางวัน เวลา และ สถานที่ซึ่งจะมี "กวันเนี่ยนรัน" ให้อาศัย ส่วนราคา ค่าใบอนุญาตที่พวกนี้ หากซื้อแค่วันเดียวก็ 10.50 ดอลลาร์ ถ้าซื้อรายสามเดือน หรือรายปีก็ถูกลง และการจับปลา นั้น เราห้ามใช้เครื่องมือใดๆ ทั้งสิ้น อนุญาตแค่มือเปล่า กับถุงหรือถังใส่ปลาเท่านั้น

ผมถาม เกร็ก ลี ว่ารสชาติของปลากวันเนี่ยน เป็นยังไง เขาว่าอร่อยดี เหมือนปลาซาติน แต่บอก ออopsy ว่าปกติแล้ว ไม่ค่อยนิยมกันนัก แค่ว่ามาตุ๋น แล้ว ก็ปอลอยลงทะเลไป... ก็นักอนุรักษ์ธรรมชาตินะ... ถ้าตอบว่า "อู๊ย อร่อย...จะย่างไฟที่ก่อรอบเอาไว้น ร่ายหาดหรือซดเกร็ดแล้วซุบแบ่งทอดนะ..." หรือ อะไรทำนองนั้นก็คงจะดูกระไรอยู่

แม้จะไม่ใช่ปลาเศรษฐกิจ แต่ปลากวันเนี่ยนก็มีบทบาทสำคัญในเชิงนิเวศวิทยา ดังนั้นในฤดูวางไข่ของ

▲ ส่วนหนึ่งของ Casualties of love (เทียบขนาดกับเหรียญควอเตอร์)

ทุกปี สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล "คาบรีโลมาวีน อควาเรียม" (3720 Stephen White Drive, San Pedro, CA 90731 โทร 310-548-7562) จึงทำการเก็บตัวอย่างปลามาวิเคราะห์ ตรวจนับจำนวนแล้วเทียบ สถิติกับปีก่อนๆ เพื่อเป็นดัชนีวัดว่าสภาพน้ำชายฝั่งแคลิฟอร์เนียเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง เพราะมลพิษหรือปัจจัยต่างๆ ที่เปลี่ยนไป ต่างมีผลกระทบต่อๆ กันไปเป็นลูกโซ่ทั้งนั้น

โดยปีนี้ ไมค์ ซาเคท ผู้อำนวยการฝ่ายนิเทศการของคาบรีโล อควาเรียม ประกาศบนริมหาดหลังจากเก็บปลามาวิเคราะห์ดูแล้วว่า จำนวนปลากวันเนี่ยนคงที่เหมือนปีที่ผ่านมา ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

ด้วยเหตุที่หาดคาบรีโล ซึ่งอยู่หน้าอควาเรียม แห่งนี้เป็นจุดที่ปลากวันเนี่ยนชอบขึ้นมาวางไข่มาก ทุกคืนที่มี "กวันเนี่ยนรัน" ในเวลา ประมาณสามทุ่ม ทางอควาเรียมแห่งนี้จะเปิดเล็คเชอร์ ชายหนึ่งสัปดาห์ และแจกตัวอย่างไข่ปลาอายุสิบกว่าวัน ใ้มาในขวดแก้วเล็กๆ ให้เราเอาน้ำทะเลหยอดลงไปแล้วเขย่าเบาๆ ลูกปลาจะออกจากไข่ให้เราเห็นค่อนหน้าต่อตา

หากคุณผู้อ่านอยากไปดู "กวันเนี่ยนรัน" ผมว่าที่หาดคาบรีโลแห่งนี้ น่าจะเหมาะที่สุด นอกจากมีอควาเรียมให้ดูช่วงรอปลาขึ้นแล้ว บนชายหาดยังมี

อ่านต่อหน้า 88

▲ ที่โผล่มาแค่ครึ่งตัว คือกวันเนี่ยนตัวเมียกำลังไข่ โดยมีตัวผู้คอยรอมๆ